

Åkeri fick genomslag för ergonomi

Arbetsplats: Grangärde Åkeri AB
Kontaktperson: Jan-Olov Johansson, tel 0240-430 06
Arbetslivsfondens handläggare: Anita Israelsson, Dalarna
Skribent: Birgitta Laszlo
Sammanfattning: Radiostyrd traktorgrävare och nya luftfjädrande förarstolar i två av maskinerna har gjort att den fysiska arbetsmiljön har förbättrats avsevärt inom företaget. Detta i kombination med ergonomiutbildning har lagt grunden för minskade besvär i axlar, nacke och armar.

BAKGRUND

Företaget startades 1987. Verksamheten är inriktad på entreprenader när det gäller bland annat grovgrävning, finplanering, snöröjning och bygge av skogsbilvägar.

Fyra personer, samtliga män, är anställda, varav två är ägarna. Under fem månader per år finns en person objektsanställd. De anställdas ålder fördelas mellan 21 och 54 år.

Åkeriet har två lastbilar, en vägghyvel, en traktorgrävare, en lastmaskin, en bandgrävare, samt en hjulgrävare.

Arbetet är mest stillasittande och har i flera fall lett till besvär i axlar och nacke. Sätena i maskinerna var vid programmets början inte ergonomiskt anpassade. De gick inte att reglera, fjädersystemet var dåligt och de upplevdes som för mjuka. Tidigare hade två av sätena bytts ut mot mera ergonomiskt anpassade, men problemen fanns kvar i andra maskiner.

Vid arbete med traktorgrävaren fanns problem med upprepande små handrörelser vid arbete med finplanering, som kräver noggrannhet. Kroppens spändes och armarna värkte.

Sjukfrånvaro och personalomsättning var låg redan vid programmets början. Inga yrkesskador hade rapporterats, men det förekom besvär med värk i axlar, nacke och armar.

MÅL

Att genom fysiska investeringar förbättra ergonomin i arbetsmiljön för de anställda;

Att genomföra ergonomiutbildning för bättre kunskaper om arbetsställningar;

Att genom åtgärderna få bort anställdas värk i axlar, nacke och armar, ge bättre arbetsställningar, motverka framtida arbetsskador och behålla både låg personalomsättning och låg sjukfrånvaro.

GENOMFÖRANDE

En av företagets grävmaskiner och lastmaskinen utrustades med ergonomiskt anpassade luftfjädrande förarsäten, och kompressor till en av dem.

Under programmets genomförande visade det sig att resultatet blev bättre om den traktorgrävare, som skulle byggas om för bättre handgrepp, i stället kunde bytas ut. Den nya maskinen har radiostyrning.

Utbildning i ergonomi genomfördes för sex av de anställda förarna.

RESULTAT

Den nya radiostyrda traktorgrävaren har mera greppvänliga spakar, som gör arbetsmomenten lättare för föraren. Radiostyrningen gör det möjligt att byta arbetsställning under dagen. Föraren kan nu lämna maskinen och stå bredvid vid

samtliga arbetsmoment.

Genom nya luftfjädrande förarstolar i grävmaskin och hjullastare skonas förarnas ryggar.

Sammantaget har den fysiska arbetsmiljön förbättrats avsevärt för förarna. Med det minskar de besvär som många haft med

värk i axlar, nacke och armar. Förutsättningarna för att behålla både låg sjukfrånvaro och personalomsättning har ökat avsevärt.

Utbildningen i ergonomi fick stort genomslag hos de anställda, något som ger resultat på sikt.

ISSN 1104-6449

Juni 1995